

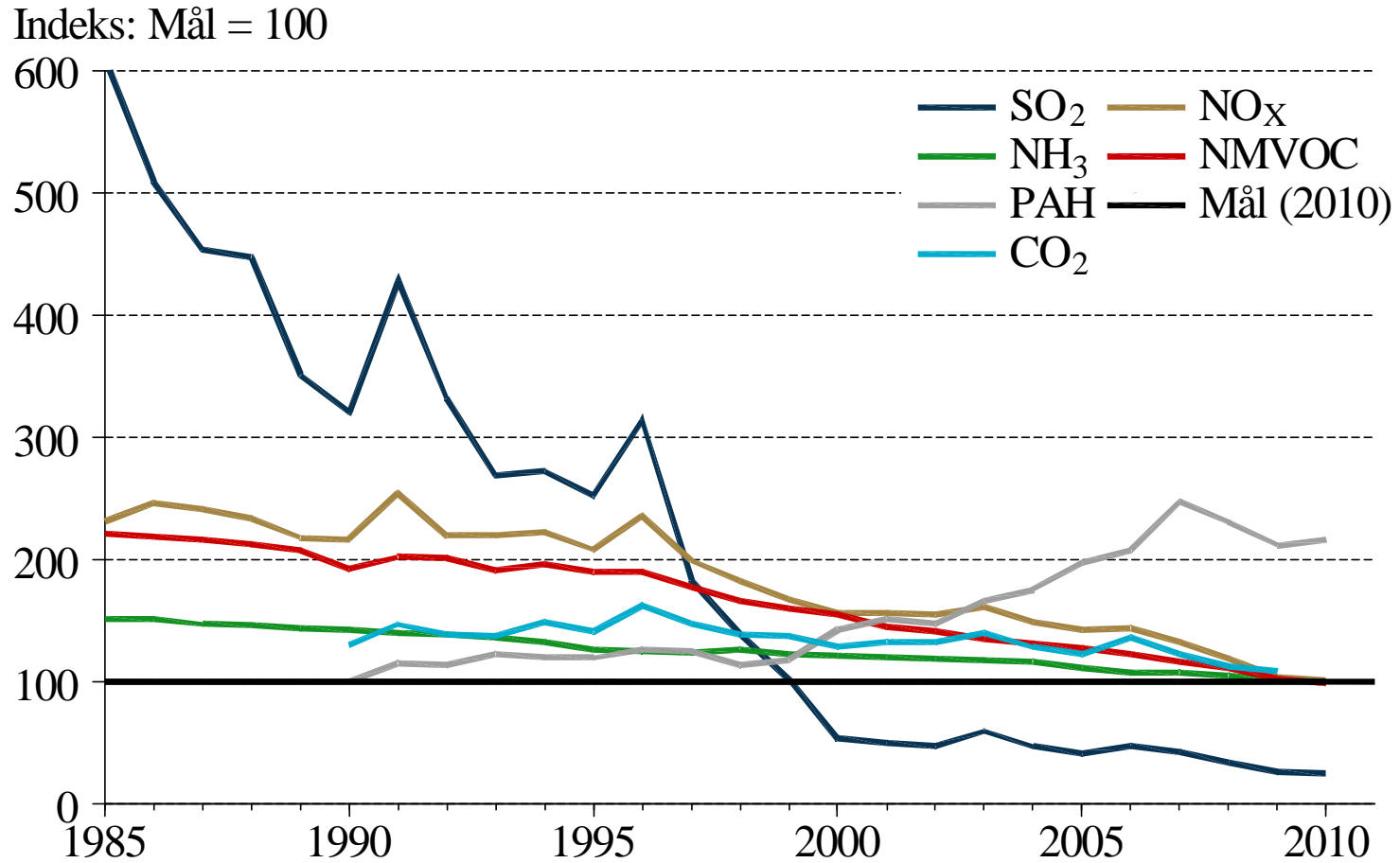
Økonomi og Miljø 2012

Det Miljøøkonomiske Råds
formandskab

28. februar 2012

Dansk miljøpolitik 2000-2010

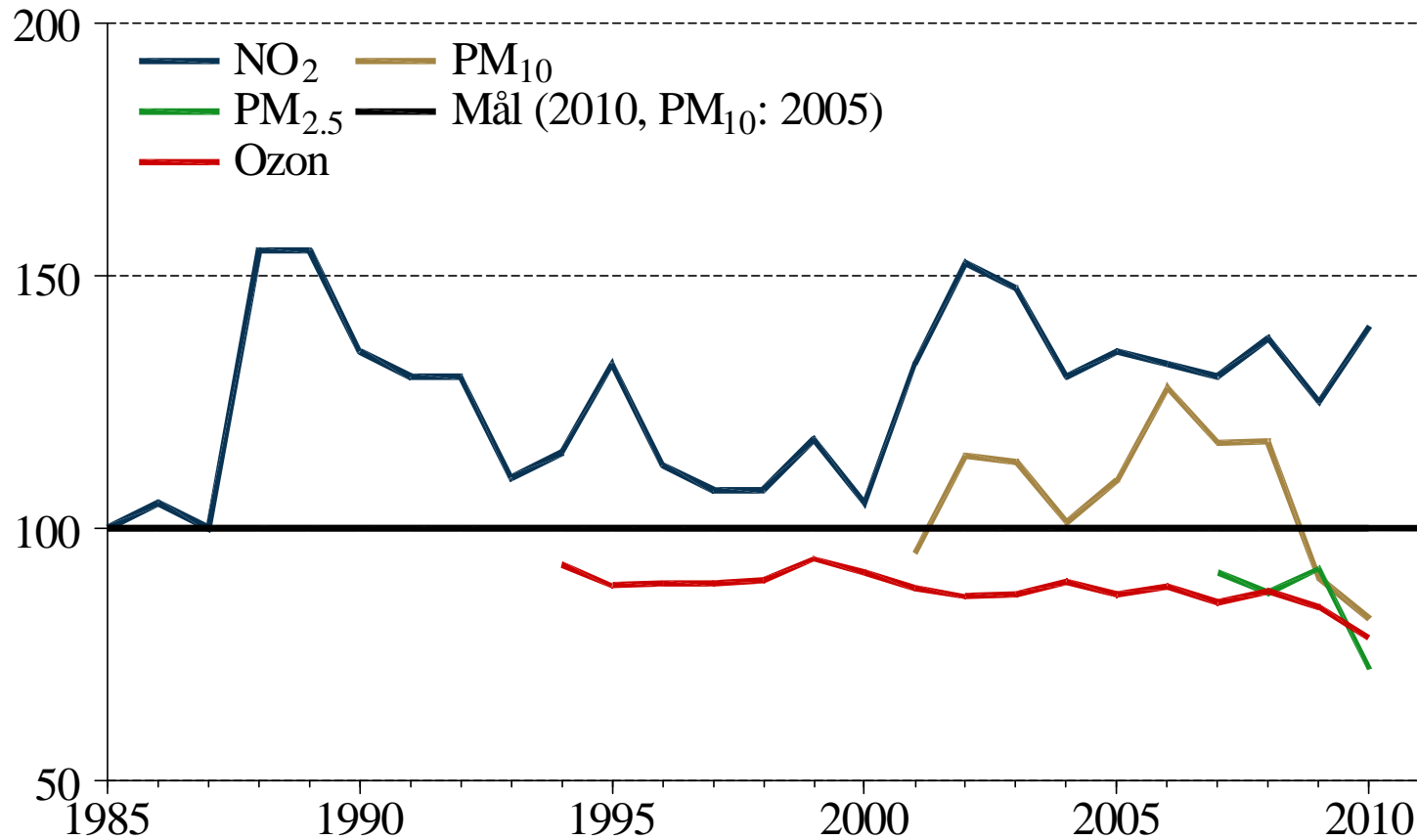
Luftforurening - udledninger

Luftforurening – koncentration

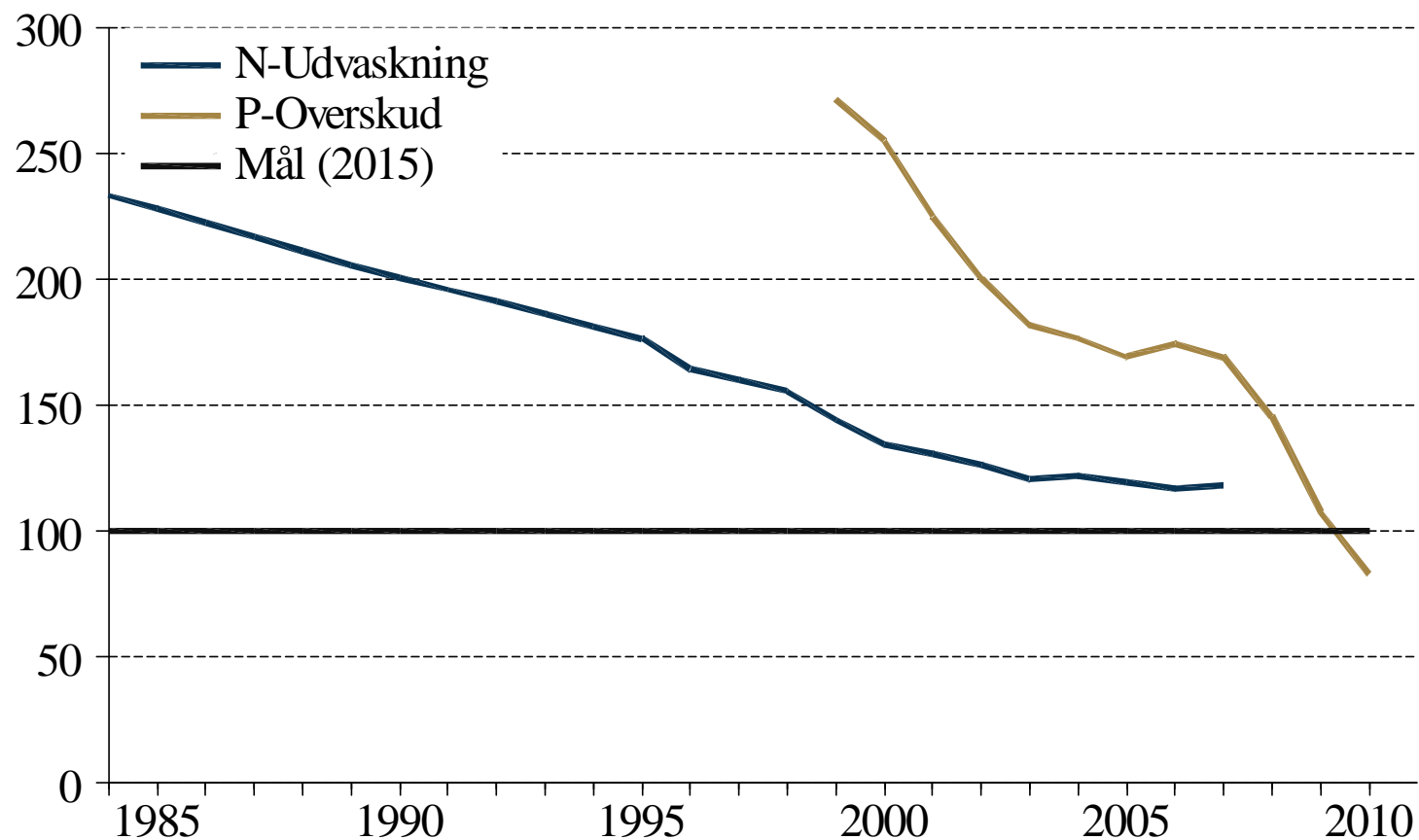
Værste måling hvert år

Indeks: Mål = 100

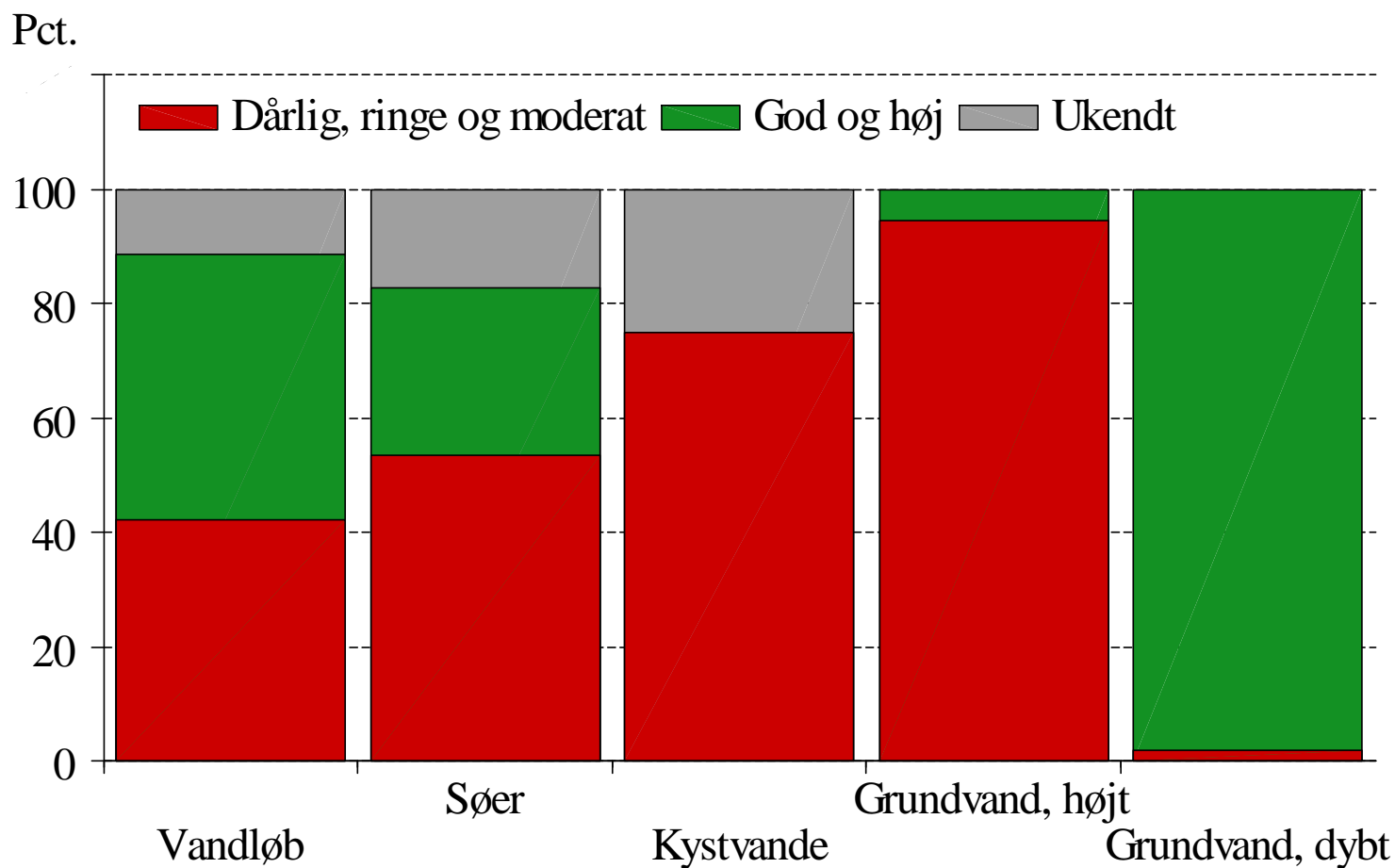

Vandmiljø - udledning

Indeks: Mål = 100

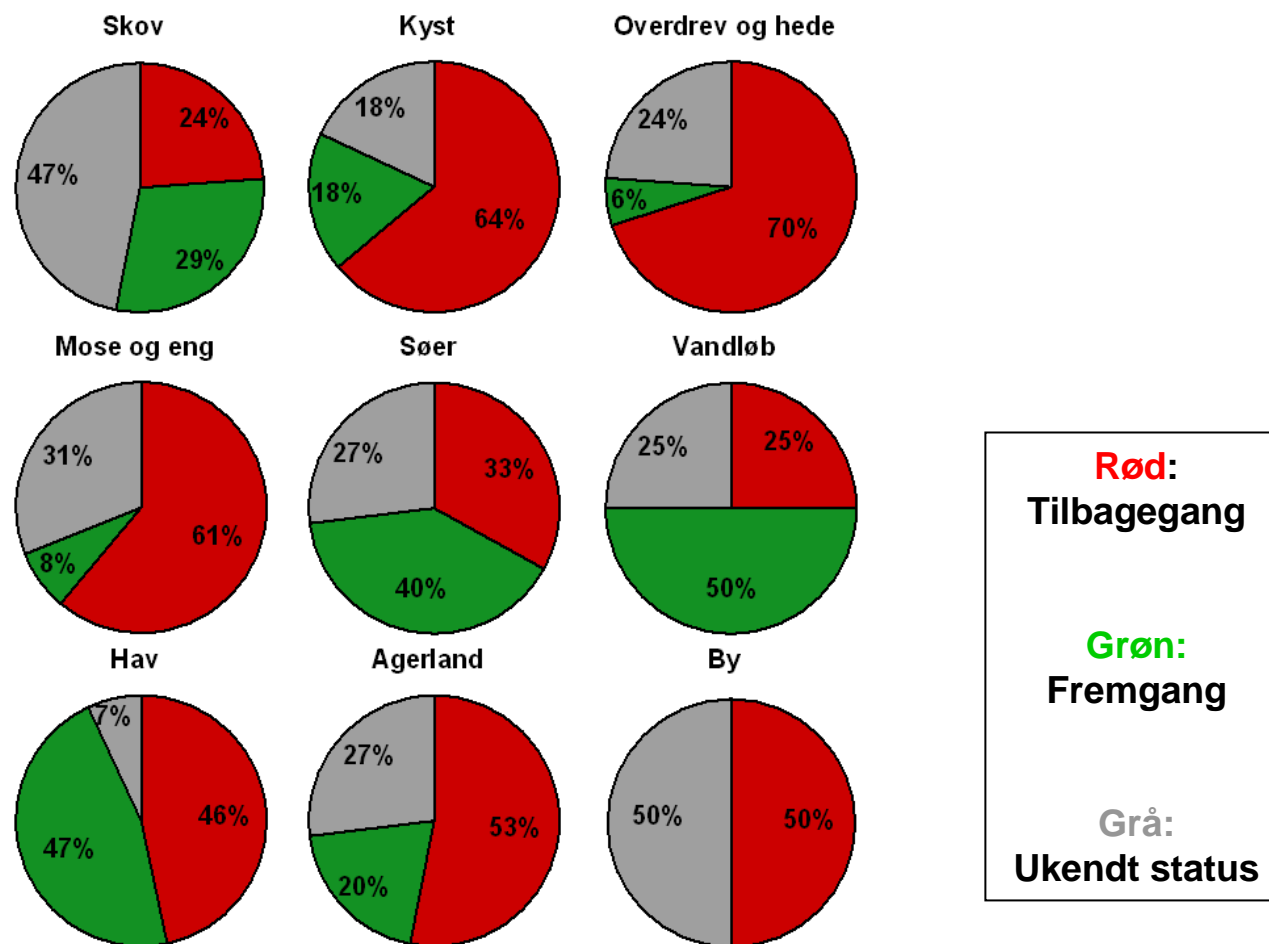

Vandmiljø – tilstand, opgjort 2011

Kilde: Naturstyrelsen, 2011

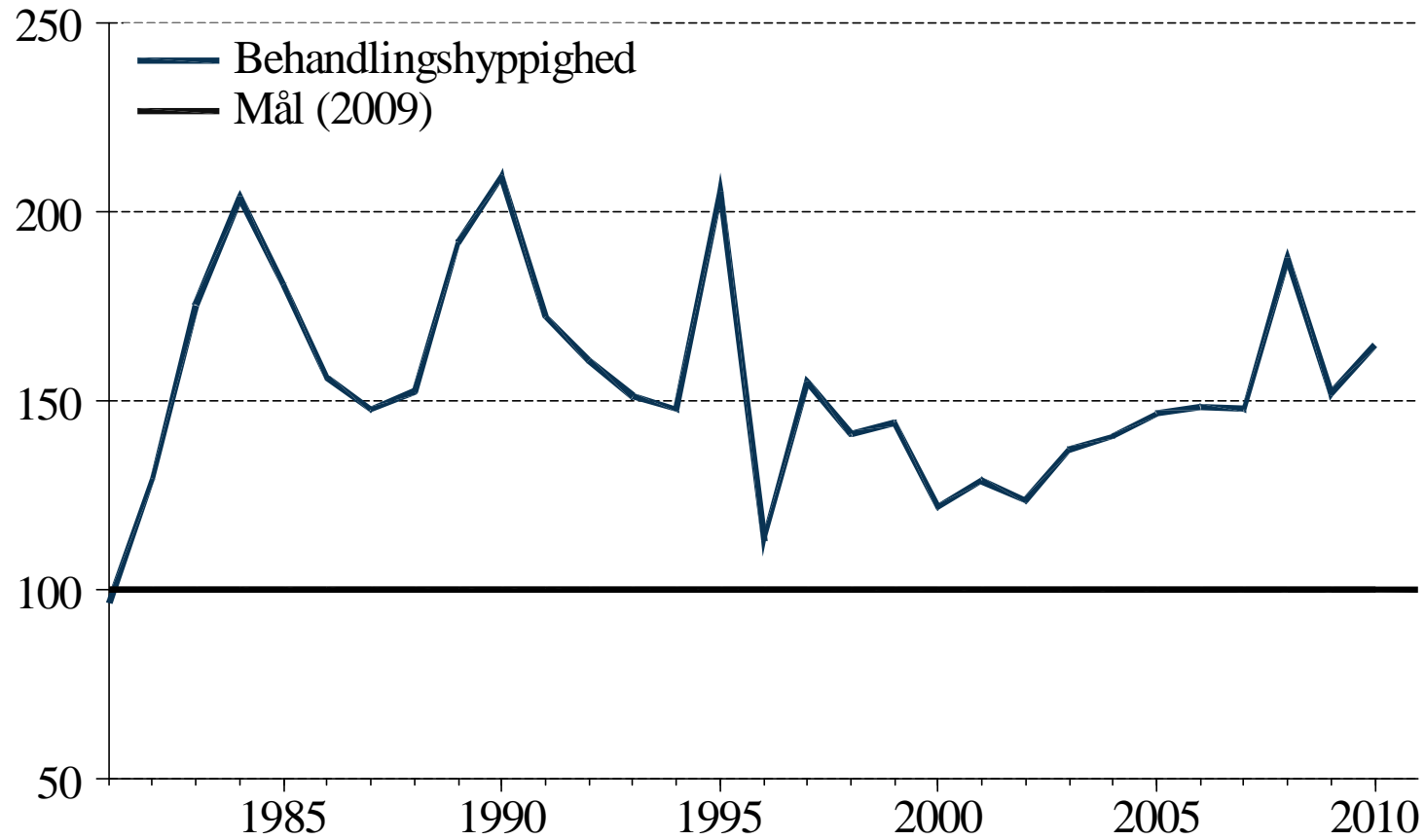
Udvikling i naturtyper

Kilde: DMU, 2011

Pesticider

Indeks: Mål = 100

Miljøtilstand og målopfyldelse

	Fremskridt	Problemer
Luft og klima	Generel reduktion i luftforurening, 13 ud af 16 mål er opfyldt	NO _x -udledning, NO ₂ -koncentration samt PAH-udledning. Målopfyldelse for CO ₂ fra ikke-kvotesektor i 2020
Vandmiljø	Mindsket udledning af kvælstof og fosfor over langt forløb, generelt bedre tilstand i søer og vandløb	Kvælstofforurening ikke nedbragt siden 2003, mål for kvælstof aflyst/udskudt. Langt fra god økologisk tilstand og usandsynligt at målet om god tilstand nås inden 2015
Natur og Biodiversitet	Vanskeligt at vurdere på grund af manglende mål og data	Tilbagegang for mange naturtyper. Tab af biodiversitet ikke standset inden 2010 – udsat til 2020
Kemikalier, affald og støj	Mål for genanvendelse af affald opfyldt	Mål for pesticidanvendelse ikke nået. Støjgener i byerne

---

Dansk miljøpolitik 2000-2010

- Hovedprincipper: Miljøpolitikken skal
  - målrettes direkte mod markedsfejl
  - reducere forurening til samfundsøkonomisk optimalt punkt
  - benytte omkostningseffektive indsatser
- Behov for at genoverveje nogle danske målsætninger:
  - Fordobling af skovarealet
    - Ikke præcist målrettet (biodiversitet, rekreative områder, grundvand?)
  - Fordobling af det økologiske areal
    - Manglende målretning – hvilke markedsfejl skal korrigeres?
  - Reduktion af bruttoenergiforbruget
    - Ingen markedsfejl knyttet til energiforbrug som sådan
  - Behandlingshyppighed for pesticider
    - Baseret på driftsøkonomiske, ikke samfundsøkonomiske overvejelser
  - VE-mål i energiforsyningen ...

Dansk miljøpolitik 2000-2010

- Dansk energipolitik skal ses i sammenhæng med EU's kvotesystem
  - Dårlig idé at udbygge VE inden for kvotesektoren udover det, som kvoteprisen tilskynder til
  - Strammere reduktionsmål bør sættes internationalt, f.eks. ved reduktion i antallet af kvoter i EU
  - EU-systemet er godt, men samspil mellem kvote- og ikke-kvotesektor bør forbedres
- Miljøpolitik bør føres for miljøets skyld og ikke for at skaffe grøn beskæftigelse og eksport
  - Dårlig idé med ekstraordinær støtte til energiforskning og støtte til markedsmodning af grøn teknologi

Biodiversitet

Baggrund

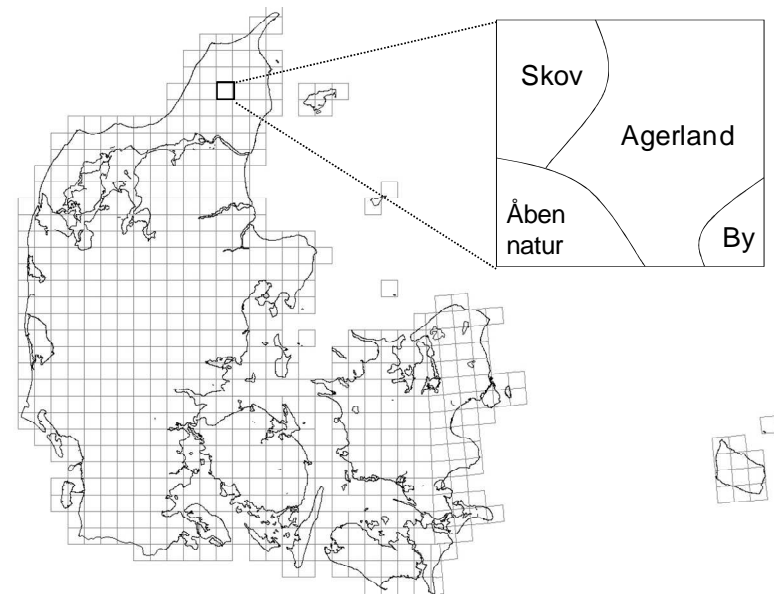
- Biodiversiteten truet både globalt og nationalt:
  - 32.000 arter i Danmark, ca. 20 pct. truede og flere i tilbagegang
- FN-målsætning og EU-handlingsplan:
  - Stands tilbagegangen i biodiversiteten inden 2020
- Værdier ved biodiversitet
  - Økosystemydelse: Naturens stabiliserende funktioner mv.
  - “Eksistensværdier”
  - Bevarelse af genmateriale til forskning mv.

Forsikringsværdi: Potentielt meget høj værdi af biodiversitet, hvis der er “tærskel-niveau”, hvorfra ukendte katastrofer sætter ind
- Behov for regulering
  - Markedet sikrer ikke biodiversitet
  - Usikkerhed og irreversibilitet taler for forsigtighedsprincip

Indsatsanalyse

Hvad skal der til for at beskytte arterne?
Hvor store er omkostningerne herved?

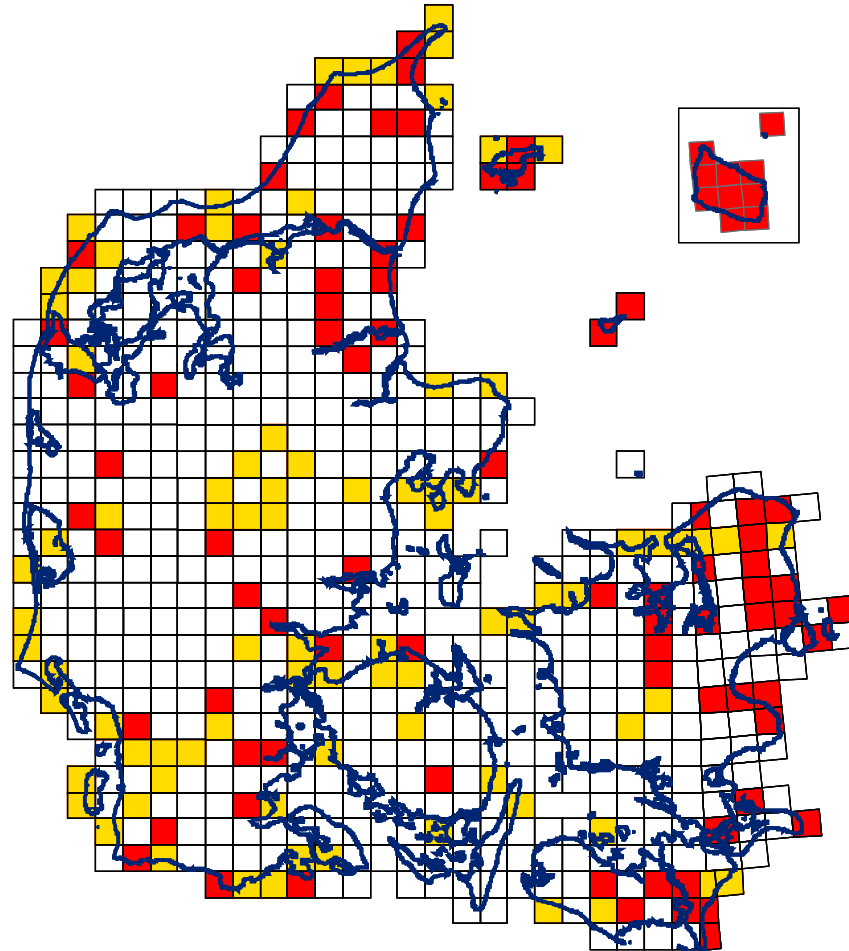
- Udpege hvor levevilkårene skal sikres, så alle arter omfattes tre steder billigst muligt
- Udbredelse af ca. 900 arter fordelt på skov, åben natur, agerland og by opgjort i alle kvadrater
- Tiltag for at sikre levesteder i hhv. skov, åbne naturtyper og agerland
- Omkostninger ved implementering

Analyse udarbejdet i samarbejde med Center for Makrøkologi, Evolution og Klima, KU, ledet af professor Carsten Rahbek

Udpegede indsatsområder

Naturtyper og omkostninger

- Behov for at beskytte levesteder i 47.000 ha skov og 79.000 ha åben natur
Involverer arealudvidelse og bufferzoner for åben natur
- Omkostning: 0,8 mia. kr. pr. år
Sandsynligvis underkantsskøn, da ikke alle arter indgår

		Omkostning	Areal
		Mia. kr. pr. år	1000 ha
Skov	Urørt løvskov mv.	0,1	47
Åben natur	Pleje på eksisterende arealer	0,2	79
	Inddragelse af agerland	0,3	44
	Kvælstofbufferzoner	0,2	202
I alt		0,8	

Konklusioner

- Skov er underprioriteret - i nuværende og planlagt indsats
- Nødvendigt med indsats også udenfor Natura 2000
- Begrænset fleksibilitet mht. hvor indsatsen skal være
“Command and control”, fleksible virkemidler kun supplement
- Indsats skal være langvarig/permanent med prioritering:
  1. Primært skal eksisterende natur, som dækker mange arter, sikres
  2. Ny natur har begrænset effekt på biodiversiteten
- Helhedsorienteret indsats, frem for fokus på enkeltarter og “hot-spots”

Ægte opsparing

Ægte opsparing

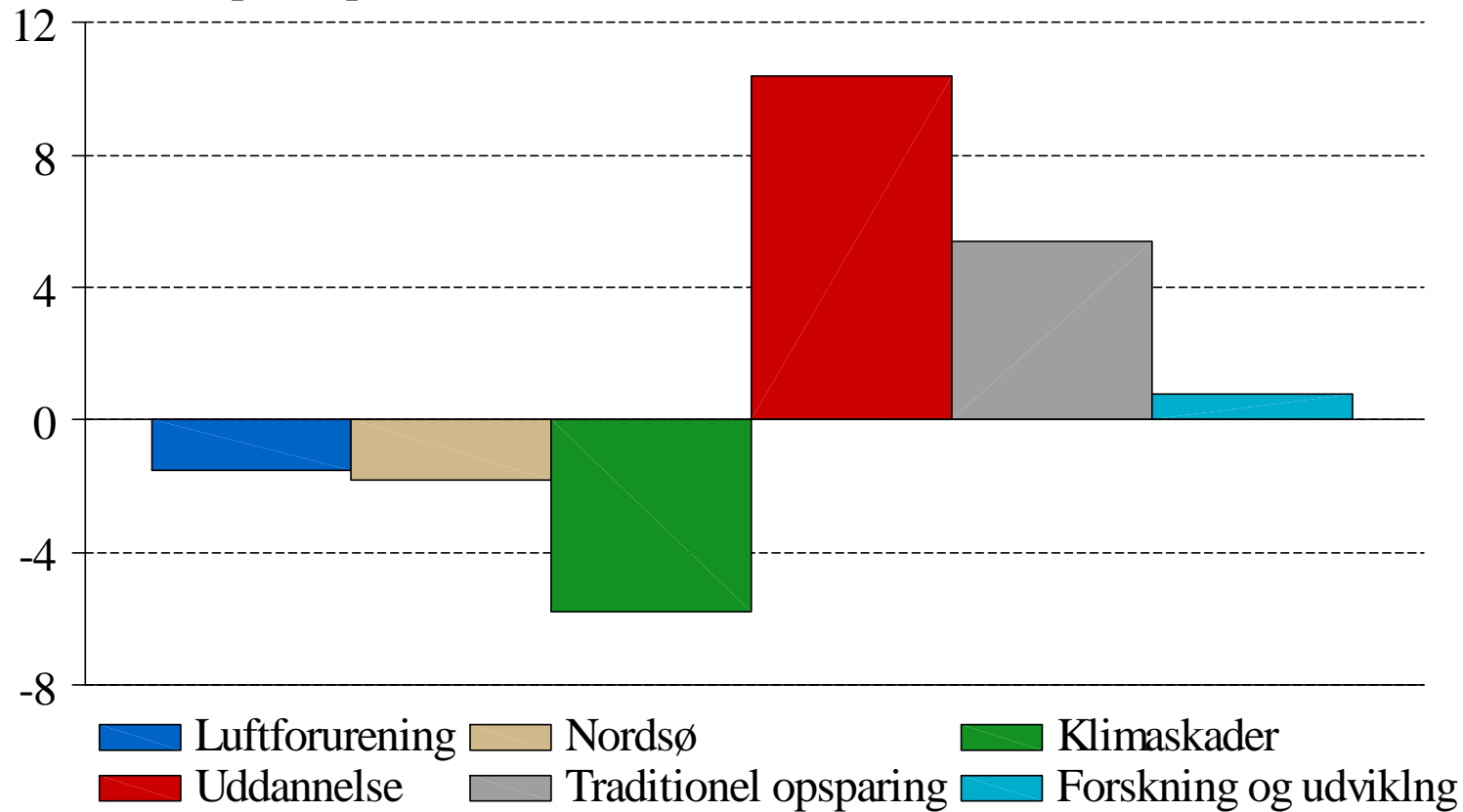
- Ændring i nationalformuen i bredest mulige forstand:
  - positive bidrag fra fysisk og finansiel kapital
  - positive bidrag fra investeringer i uddannelse og forskning
  - negativt bidrag fra forringelser af “miljøkapitalen”
  - negativt bidrag fra nedbrydning af naturressourcer, f.eks. olie
- Mål for de fremtidige muligheder for velfærd
  - Bæredygtighed: “Opfyldelse af nulevende generationers behov sker ikke på bekostning af fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov”
- Godt supplement til traditionelle økonomiske indikatorer

Positiv ægte opsparing

Ægte opsparing, 1990-2009

Gennemsnit pr. år, pct. af BNP

Traditionel opsparing, uddannelse og klimaskader betyder mest

---

- Traditionel opsparing i fysisk og finansiel kapital: 5,4 pct. af BNP pr. år
- Investeringer i humankapital: 10,4 pct. af BNP pr. år
- Negativt bidrag fra forringelse af naturkapital: 9,1 pct. af BNP pr år
  - Klima små 6 pct., anden luftforurening 1½ pct.
  - Nordsøressourcer små 2 pct.
- Danske udledninger af drivhusgasser har neglignel effekt på den ægte opsparing i Danmark

Danmark bør arbejde for ambitiøs *international* klimapolitik

Nordsøbeskatning for lav

- Nordsøressourcerne er samfundets ejendom: Den overnormale profit (ressourcerenten), bør principielt tilfalde samfundet (staten)
- Afkastet *efter* skat i Nordsøen er tre gange så højt som afkastet *før* skat i industrien
- Regelbaseret beregning indikerer lav beskatning i DK:
  - I Norge får staten ca. 85 pct. af ressourcerenten
  - I Danmark får staten kun ca. 71 pct.
- Neutral beskatning af ressourcerenten principielt bedst
  - Anbefalet af Kulbrinteskatteudvalget – ikke fulgt konsekvent i Nordsø-aftale